

SOSYOEKONOMİK GÜÇLENDİRME PROGRAMI TOPLULUK TOPLANTILARI DEĞERLENDİRME RAPORU

TOPLUM TEMELLİ GÖÇ PROGRAMLARI KOORDİNATÖRLÜĞÜ

TÜRKİYE, HAZİRAN 2022

SOSYOEKONOMİK GÜÇLENDİRME PROGRAMI - TOPLULUK TOPLANTILARI DEĞERLENDİRME RAPORU SAYI 1

Yürütücüler

Türk Kızılay Derneği Çalışanları ve Gönüllüleri

Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu Türkiye Temsilciliği

Aişe Sümeyye DAL

Cihan ARSU

Fatmanur BAKKALBAŞI

Güneş VEZİR

Mehmet Altay SEVİNÇ

Melike BÜYÜ

Onurcan CEYHAN

Pelin KOÇ

Grafik Tasarım

Onurcan CEYHAN

Tüm görsel hakları IFRC ve Türk Kızılay'a aittir

SOSYOEKONOMİK GÜÇLENDİRME PROGRAMI TOPLULUK TOPLANTILARI DEĞERLENDİRME RAPORU

TOPLUM TEMELLİ GÖÇ PROGRAMLARI KOORDİNATÖRLÜĞÜ

TÜRKİYE, HAZİRAN 2022

İÇİNDEKİLER

1.Amaç	6
2.Metodoloji	6
3.Temel Bulgular	7
3.1. Yasal hak ve servislere erişim	8
3.2. İstihdam yaratılması	9
3.3. Türk Kızılay faaliyetleri hakkında bilgiye erişim ve bilginin yayılması	12
3.4. Sosyal uyum	14
3.5. Toplum Merkezi'nin Diğer Aktiviteleri	14
3.6. Paydaşlarla koordinasyon ve iş birliği	15
4.Öneriler	16

KISALTMALAR

TTGP	Toplum Temelli Göç Programları Koordinatörlüğü
TM	Toplum Merkezi
SEG	Sosyoekonomik Güçlendirme Programı
SG	Sosyoekonomik Güçlendirme
IFRC	Uluslararası Kızılhaç ve Kızılay Dernekleri Federasyonu
Türk Kızılay	Türk Kızılay Derneği

1. Amaç

Türk Kızılay'a bağlı 16 toplum merkezinde Sosyoekonomik Güçlendirme Programı (SEG) kapsamında yürütülen faaliyetlerin hem göçmenler hem de yerel topluluklar tarafından bilinmesini sağlamak, soruları yanıtlamak, kaygıları dinlemek, gelişim için öneriler alma da dâhil olmak üzere topluluk geri bildirimlerini proaktif olarak toplamak ve bunlara yanıt vermek amacıyla topluluk toplantıları düzenlenmiştir. Bu raporda, toplantılar sırasında topluluklar tarafından gündeme getirilen sorular değerlendirilecek ve SEG, Uyum ve İletişim gibi ilgili program ve birimlerde çalışan ekiplere yönlendirilecektir. Ek olarak, programların bu doğrultuda şekillendirilmesi için geri bildirim ve önerilerle ilgili program personelinin ve karar vericilerin dikkatine sunulacaktır.

2. Metodoloji

Topluluk toplantıları, 27 Ocak – 30 Nisan 2022 tarihleri arasında Türk Kızılay'ın 16 toplum merkezinde göçmenler ve yerel topluluk üyeleri ile yüz yüze gerçekleştirilmiştir. Toplantılara toplam farklı cinsiyet, milliyet ve yaş aralığından 316 kişi katılmıştır. Bu kişiler çalışmaya gönüllü katılım sağlayan toplum merkezleri yararlanıcıları arasından seçilmiştir.

Toplantılarda Türk Kızılay SEG faaliyetleri tanıtılmış, SEG sektör pazar analiz raporu sunulmuş ve toplulukların geri bildirimlerini ve önerilerini toplamaya yönelik bir dizi yönlendirici soru sorulmuştur. Cevapları kaydetmek ve veri toplamak için KoBo Toolbox –mobil veri toplama için ücretsiz açık kaynak aracı - kullanılmıştır. Toplantıyı yönlendime amaçlı sorulan sorular aşağıdaki gibidir:

- Toplum merkezinde yürütülen aktiviteler hakkında SEG'e sormak istediğiniz sorular nelerdir?
- Toplum merkezinde SEG tarafından yürütülen aktiviteler üzerine geri bildirimleriniz nelerdir?
- Toplum merkezinde SEG tarafından yürütülen aktiviteler ihtiyaçlarınız doğrultusunda mı hazırlanmıştır?
- SEG aktivitelerinin gelişimi için önerileriniz nelerdir?
- Vermek istediğiniz başka geri bildirim var mıdır?

3. Temel Bulgular

IFRC ve diğer bağışçıların desteğiyle Türk Kızılay Toplum Temelli Göç Programları Koordinatörlüğü (TTGP), Türkiye'deki savunmasız göçmenlere ve ev sahibi topluluklara sosyoekonomik güçlendirme destekleri sağlamaktadır. Sosyoekonomik Güçlendirme Programı kapsamında, Türk Kızılay Toplum Temelli Göç Programları Koordinatörlüğü topluluklara profilendirme, işverenler ve çalışanlar için iş ve mesleki danışmanlık, Türkçe dil eğitimleri, iş ve mesleki eğitimler, istihdama yönelik mesleki eğitimler, üretime yönelik mesleki eğitimler, sosyal beceri geliştirme eğitimleri, çalışma izni danışmanlığı ve çalışma izin harç bedellerinin ödenmesi, hane içi ayni üretim destekleri, dijital pazarlama eğitimleri, ürün satış kanallarının oluşturulması, girişimcilik eğitimleri ve mentorluk destekleri, girişimcilik ayni destekleri, tarım ve hayvancılık programları yollarıyla destek sağlamaktadır.

Topluluk toplantılarından elde edilen bulgular belirlenmiş ve toplantı esnasında en sık dile getirilen ve bunlarla ilişkilendirilebilir içeriklere dayalı olarak sunulmuştur. Buna göre kategoriler aşağıdaki gibidir:

Yasal hak ve servislere erişim

- Çalışma izni süreçleri
- Sosyal güvenlik ve sağlık sigortası
- Kızılaykart - Acil Sosyal Güvenlik Ağı
- Meslek liseleri
- Yüksek eğitime erişim

İstihdam sağlanması

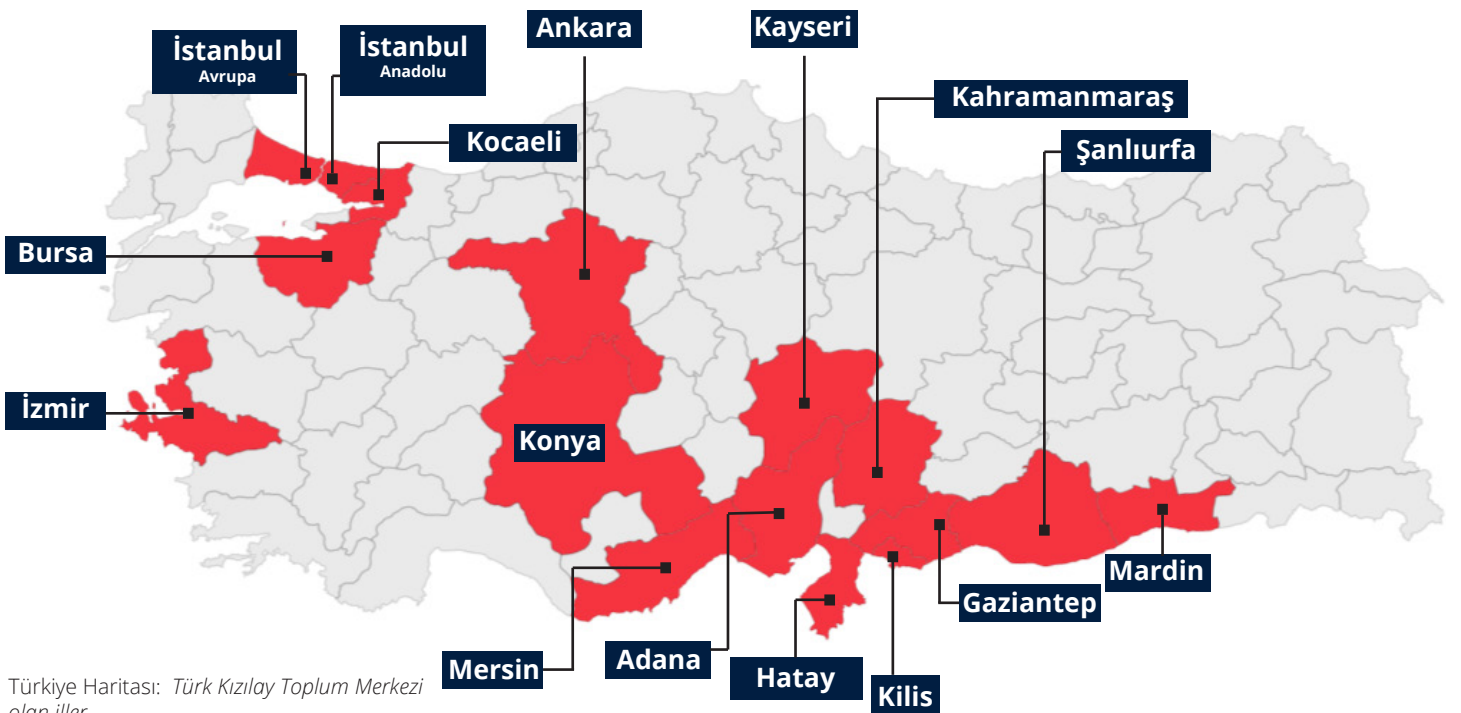
- Hane içi üretim
- Girişimcilik
- Ürün satış fırsatları ve kanalları
- Türkçe dil eğitimi
- Mesleki eğitim

Türk Kızılay faaliyetleri hakkında bilgiye erişim ve bilginin yayılması

Sosyal uyum

Diğer Toplum Merkezi aktiviteleri

Paydaşlarla koordinasyon ve iş birliği

Türkiye Haritası: Türk Kızılay Toplum Merkezi olan iller

3.1. Yasal Hak ve Servislere Erişim

Toplantılarda çalışma izni süreci, katılımcıların en çok üzerinde durduğu konulardan biri olmuştur. Adana, Gaziantep, Hatay, İstanbul (Avrupa yakası), Kahramanmaraş, Kayseri, Kocaeli ve Mersin'deki katılımcılar çalışma izni başvuruları hakkında bilgiye ihtiyaçları olduğunu dile getirmişlerdir. Buna göre, çalışma izni alınması ile ilgili olarak sorulan temel sorulardan biri başvuru için gerekli belgeler, **çalışma izni** ücretleri dâhil izin başvurularına destek sağlayan kurumlar hakkında bilgi gibi başvuru prosedürleri hakkında olmuştur. Ayrıca bazı katılımcıların çalışma izinlerinin geçerlilik süresi ve bunun aldıkları **Sosyal Uyum Yardımlarını (SUY)** nasıl etkileyeceği konularında daha az bilgiye sahip olduğunu belirtmek gerekmektedir. Bazı katılımcılar, kayıtlı oldukları şehir dışında bir şehirde çalışmak için çalışma iznine başvurup başvuramadıkları hakkında daha fazla bilgi almak istemişlerdir. Katılımcılar ayrıca yabancı çalışanlar için çalışma izni, çalışma izni başvurusu iptal prosedürlerini de merak etmişlerdir. Birkaç katılımcı çalışma izni almanın sağladığı haklar ve faydalar (sosyal güvenlik hakları gibi) ile ilgili bilgi talep ederken, bazıları ise gerekli çalışma iznini almadan Türkiye'de çalışıp çalışamayacaklarını sormuşlardır. Kahramanmaraş'ta, özellikle yaşlılar için iş imkanları ile ilgili bir soru gündeme gelmiştir.

“Çalışma iznine nasıl başvurabilirim, hangi belgeler gereklidir ve hangi kurumlar çalışma izni vermeye yetkilidir?” – Topluluk Toplantısı Katılımcısı, Hatay

Genel olarak, katılımcılar, Türk Kızılay Toplum Merkezleri tarafından sağlanan, başvuru ücretlerinin ödenmesi ve rehberlik dahil olmak üzere çalışma izni başvuru destekleri hakkında olumlu geri bildirimde bulunmuşlardır. Buna bağlı olarak, bazı katılımcılar çalışma izni süreçlerine yönelik desteğin sürekliliğinin önemini dile getirmişlerdir. Başvuru sahiplerinden bazıları, çalışma izinleri konusunda danışmanlık veren firmalar olduğunu ancak danışmanlık maliyetlerinin yüksek olduğunu, bu nedenle bu hizmeti Türk Kızılay'dan ücretsiz almanın kısıtlı gelirlerini kendilerine ayırabilmeleri açısından çok önemli olduğunu belirtmişlerdir. Çalışma izni danışmanlık hizmetinin devamlılığı göçmen toplulukların kayıtlı istihdama katılmaları için teşvik edici görünmektedir.

Ayrıca, konu esasen yetkili merciler ile ilgili olsa da, çalışma izinlerinin alınması uzun zaman alabileceğinden bekleme süresinin biraz zorlayıcı olabildiğini belirtmekte fayda vardır. Katılımcılara göre, kayıtlı istihdam ve çalışma izinleriyle ilgili bir diğer engel de hanede sosyal uyum yardımı alan aile üyelerinin bulunmasıdır.

Bir kısım katılımcı küçük ölçekli işletmeler için **sigorta** borçlarının ödenmesi noktasında destek sağlanabileceği önerisinde bulunmuşlardır.

Çalışma izni konusundaki hizmetler çok önemli olmasına rağmen işverenler ve çalışanlar bu konunun farkında değiller.” – Topluluk Toplantısı Katılımcısı, İzmir

Suriyeli bir **meslek lisesi** öğretmeni, öğrencilerin staj yaptıkları işyerlerinden gelir elde edemediklerini ve mezun olduktan sonra iş bulamadıklarını ifade etmiştir. Bu nedenle ailelerine bakan öğrencilerin çoğu için maddi imkânlar yetersiz kalmaktadır. Katılımcılar ayrıca, mezunların yarı-vasıflı teknik işçi olarak işe alınmalarını teşvik etmek amacıyla meslek okullarının/endüstriyel eğitim enstitülerinin desteklenmesi için daha fazla keşif yapılması gerektiğini belirtmişlerdir.

İş piyasasına erişimle doğrudan ilgili olmasa da Kahramanmaraş'taki göçmen katılımcılar **yükseköğrenime erişim** konusundaki endişelerini de dile getirmişlerdir. Türk Kızılay'ın üniversite tercihleri ile ilgili her tür danışmanlık hizmeti, harç, kitap, materyal ve eğitimle ilgili diğer harcamalar konularında destek verme şansı olup olmadığını sormuşlardır. Ayrıca başvuru sahipleri, yabancı uyruklu öğrencilerin yükseköğrenime girebilmek için herhangi bir merkezi sınava girmeleri gerekip gerekmediğini öğrenmek istemişlerdir.

3.2. İstihdam Yaratma

İstihdam yaratmayla ilgili sorular, ağırlıklı olarak, IFRC ve diğer bağışçılar aracılığıyla farklı projeler kapsamında Türk Kızılay Toplum Merkezleri tarafından sağlanan **hane içi üretim** desteklerine odaklanmıştır. IFRC finansmanındaki Göç Projesi ile bu yıl için Türk Kızılay tarafından hane içi üretim desteği verilmesi planlanırken, katılımcılar hane içi üretim desteğinin yanı sıra, **girişimcilik** desteğine nasıl başvurabileceklerini sormuşlar ve seçim kriterleri hakkında daha fazla bilgi istemişlerdir.

Katılımcıların kâr sağlayabilen hane içi üretimi sürdürmek için ek mali ve aynı yardım talep ettiklerini belirtmek önemlidir. Bazı katılımcıların açıklamalarından hane içi üretim desteği konusunda bir kafa karışıklığı olabileceği gözlenmiştir. Örneğin, Adana'da daha önce hane içi üretim desteği alan katılımcılar, hammadde alımı için ek yardım beklemektedirler.

Sonuç olarak katılımcılar, hane içi üretim desteği ve girişimcilik destek programlarına oldukça ilgi duymakta ve bu programları ihtiyaç odaklı bulmaktadırlar. Katılımcılar, çocuklarına bakarken hane gelirine katkıda bulunmalarını sağladığı için hane içi üretimin kendileri için daha uygun olduğunu vurguladılar.

Mardin'de toplantıya katılanlar, hane içi üretim için desteklenen hane sayısının artırılıp artırılamayacağını sormuşlardır. İzmir'den bir katılımcı, engelliler için evde üretim desteğinin önemine dikkat çekmiştir. Konya'da çok sayıda katılımcı, terzilik için hem hane içi üretim hem de ekipman desteği sağlayan tek kurumun Konya TM olmasından dolayı hane içi üretime yönelik terzilik meslek eğitiminin özellikle talep edildiğini belirtmişlerdir. Girişimcilik programı kapsamında, Mardin topluluk toplantısından çok sayıda katılımcı, mesleki eğitime katılanların, Türk Kızılay desteğiyle kendi işlerini kurmuş olan faydalancılar tarafından istihdam edilmesini sağlayacak bir düzenleme yapılabileceğini önermişlerdir.

“Topluluk Merkezi'nin sağladığı girişimcilik desteğinden yararlandım, şu anda kendi işimde aktif olarak çalışıyorum. Girişimcilik desteği benim için çok faydalı oldu, bu hizmetin devam etmesini ve benim gibi girişimcilik alanında projeleri olan kişilerin desteklenmesi istiyorum”
– Topluluk Toplantısı Katılımcısı, Mersin

Hane içi üretimle ilgili olarak toplantılarda katılımcılar tarafından dile getirilen noktalardan biri de yüz yüze satış imkânlarına duyulan ihtiyaç olarak öne çıkmıştır. Bu bağlamda katılımcıların soru, geri bildirim ve önerileri online satışın yanı sıra yüz yüze **satış kanalları** bulma veya oluşturma üzerine yoğunlaşmıştır. İzmir'de toplantı katılımcılarının ifadelerine göre, hane içi üretim yapan faydalanıcılar ilgili online platformlarda hesap oluşturmalarına rağmen ürünlerini online olarak satmakta zorlanmaktadırlar. Bu nedenle satış stantları, fuarlar, semt pazarları gibi sıcak satış yapabilecekleri alanlara ihtiyaçları olduğunu dile getirmişlerdir. Aynı şekilde Hatay'da da ürünlerini satmak için uygun yerlere ihtiyaç olduğunu belirten katılımcılar bulunurken, İstanbul'da (Anadolu Yakası) ilçe pazarlarında ürünlerini satmak için izlenmesi gereken prosedürler hakkında bilgi almak isteyenler de olmuştur. İstanbul'daki katılımcılar ek olarak özellikle kadın üreticiler için satış kanalları oluşturulmasını önermişlerdir. Kocaeli TM'deki toplantıda alınan notlara göre, bazı katılımcılar Türk Kızılay'ın hane içi üretim ürünleri için satış kanalları bulmalarına destek verip vermeyeceğini merak etmektedirler.

Hane içi üretim ve girişimcilik desteği, kadınların işgücü piyasasına katılımını teşvik etmesi açısından topluluklar tarafından gerekli görülmektedir. Genel olarak, katılımcılar, hane içi üretim desteğinin yeni pazar yerlerinin oluşturulmasına izin verecek şekilde daha büyük bir alana genişletilmesini tavsiye etmişlerdir. Mardin'de katılımcılar, kadınların kendi ürünlerini satabilecekleri bir pazar yeri kurulmasını önermişlerdir. Bu katılımcılar ayrıca kadınlara meslekleri doğrultusunda daha fazla girişimcilik desteği verilmesini talep etmişlerdir. Benzer şekilde İzmir'de de birkaç katılımcı, kadın üreticiler için toplu üretim ve satış alanları oluşturma fikrini ortaya atmıştır.

Öte yandan, katılımcıların hala dijital pazarlama becerilerini geliştirmeye istekli oldukları görülmüştür. Bu bağlamda Şanlıurfa'daki katılımcılara dijital pazarlama konusunda yürütülecek kapsamlı bir eğitim sunulmuştur. Ankara'daki toplantı katılımcıları, dijitalleşmenin ve ürün satış kanalları oluşturma'nın önemi hakkında geri bildirimde bulunmuşlardır. Ayrıca belediyelerle iletişime geçilerek veya Ankara'da bir atölye kurulması suretiyle firmalarla iş birliği yapılarak satış kanalları oluşturulması önerilmiştir. Kayseri TM'de gerçekleştirilen toplantıda yapılan görüşmeler kapsamında katılımcılar, tarım ürünlerinin satışı için satış alanları talep etmiştir.

“

"İstihdama yönlendirmeyi desteklemek için faydalanıcılara yapılan aynı yardımların denetlenebilir olması ve aynı faydalanıcıların farklı kurumlardan aldığı yardımların sınırlandırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır" – Topluluk Toplantısı Katılımcısı, Kayseri

Fotoğraf:

İZMİR- Topluluk Toplantısı

Topluluk toplantıları sırasında 16 toplum merkezinin tamamından **mesleki eğitimlerle** ilgili çok sayıda soru, geri bildirim ve öneri alındı ve toplantılarda en çok dile getirilen konu olmuştur. Sorular ve geri bildirimler öncelikle seçim kriterleri, katılımcı profili, süreler, harcırahlar, kurs türleri, meslek kurslarının yeri ve saatleri hakkındadır. Katılımcıların büyük çoğunluğu kurslara başvurabilecek kişilerin profilleri hakkında bilgi talep etmişlerdir. Göçmenlerin (Geçici Koruma ve Uluslararası Koruma altındaki) ve ikametgâh iznine sahip kişilerin, yaş sınırı olması durumunda başvuru yapıp yapamayacaklarını ve profillerin detayları sorulmuştur. Buna ek olarak, kursların seçim kriterleri ile ilgili diğer detaylar da sorulmuştur. Ayrıca kursiyerlere verilen kurs harcırahlarının, mesleki eğitimlere devam ederken geçimlerine katkı sağlamak açısından çok önemli olduğu dile getirilerek birçok katılımcı tarafından bu konuda sorular sorulmuştur. Bazı katılımcılar, kurs ücretlerindeki iyileştirmelerin kurslara katılımları artıracağını dile getirmiştir. Kursa devamlılığı etkileyen bir diğer faktör de mesleki eğitimlerin verildiği yerler olarak karşımıza çıkmaktadır. Katılımcılara göre kültürel inançlar ve seyahat masrafları işe gidişleri sınırlayabilmektedir. Bu nedenle, potansiyel yararlanıcıların çoğunluğunun ikamet ettiği mahallelerde toplum merkezi etkinlikleri yapılırsa kurslara daha fazla insanın katılacağına inanmaktadırlar.

"Bir kursa katılır ve kursu bırakırsam ne olur? Başka bir işte çalışırsam bana destek olur musunuz? Sigorta ve çalışma izni konusunda bana destek olmaya devam edecek misiniz" – Topluluk Toplantısı Katılımcısı, Kocaeli

Katılımcılar ayrıca kurslar için esnek saatler talep etmiştir, böylece kurslara akşam saatlerinde katılabilmeleri mümkün olacaktır. Kurs saatlerine ilişkin değerlendirmelerin yanında, katılımcılar mesleki eğitimlerin sayısının artırılmasını ve farklı yeterlilik seviyelerine göre daha uzun sürelerle tasarlanmasını tercih edeceklerini vurgulamıştır. Mesleki eğitimlere katılan katılımcılara yapılan ödemelerin yanı sıra katılımcılar, eğitimlerin ardından karşılaşacakları fırsatlara (sertifika, istihdam garantisi ve istihdama yönlendirme gibi) ilişkin sorular yöneltmiştir.

Bazı katılımcılar, Türk Kızılay TM'lerinde verilen kursların çeşitliliği hakkında daha fazla bilgi edinmek istemiştir ve özellikle yakın bir zamanda gıda üretimi (Kahramanmaraş), aşçılık (Ankara, Kahramanmaraş), kuaförlük (Mersin, Kahramanmaraş), dekorasyon, el sanatları (Şanlıurfa) ve hobi kurslarının (Bursa) olup olmayacağı sorulmuştur. Türk Kızılay Toplum Merkezleri tarafından düzenlenen mesleki eğitimler, il düzeyinde yapılan market analizine göre açılrsa da, katılımcıların belirttiğine göre, mesleki beceri geliştirme ilgi alanlarına dikkat edilmesi de oldukça önemlidir. Ankara'da toplantıya katılanlar, terziilik, ütü ve dikim konularında beceri kazanmak veya geliştirmek için mesleki eğitim talep etmiştir. İzmir'de katılımcılar tarım ve hayvancılık alanlarıyla ilgili destek istemiştir.

Bazı katılımcılar mesleki eğitimlerin istihdam sağlanması açısından oldukça faydalı olduğunu söylerken, bazıları kurs sayısının artırılmasını tavsiye etmiştir. Ayrıca katılımcılar, Türk Kızılay Toplum Merkezleri'nde kadınlara yönelik daha fazla etkinlik düzenlenmesi gerektiğini öne sürmüştür. Bu doğrultuda, mesleki eğitimlerin kadın katılımcıların günlük yaşamına etkisi konusunda büyük oranda geri bildirim toplanmıştır.

Buna göre katılımcılar, kursların kadınların sosyalleşmelerine, psikososyal durumlarının geliştirmelerine ve ev ihtiyaçlarını karşılamalarına yardımcı olduğunu belirtmiştir. Katılımcılar, kurs saatleri açısından yarım günlük kursların günlük hayatlarını daha etkin planlamalarını sağladığını vurgulamıştır. Ayrıca, bakmakla yükümlü oldukları aile bireyleri olduğundan, kadınların yarı zamanlı çalışması, hane içi üretim veya parça başı ücret alma seçeneği sunan istihdam olanaklarından yararlanma olasılıkları daha yüksektir. Buna paralel olarak kursiyerler, kursların kadın istihdamını destekleyecek ve hane içi üretime olanak sağlayacak nitelikte devam etmesini de beklemektedir. Mardin'de yapılan topluluk toplantısındaki tartışmalara göre, hâlihazırda işgücü piyasasına katılan veya katılma potansiyeli olan kadınlar için kreşler gibi güvenli alanların varlığı temel bir ihtiyaçtır.

"Mesleki eğitimler ve ürün satışı açısından buranın güvenilir bir yer olması bizim için bir avantaj." – Topluluk Toplantısı Katılımcısı, Ankara

Fotoğraf:

Kilis- Topluluk Toplantısı

Birkaç katılımcının, topluluk toplantıları sırasında kurs içeriğini iyileştirmeye yardımcı olabilecek soruları ve önerileri oldu. Ankara'da yükseköğrenim diplomasına sahip katılımcılar, kurslara gönüllü olarak katkı sağlayıp sağlayamayacaklarını öğrenmek istemiştir. Aynı zamanda Şanlıurfa'daki katılımcılar, sosyoekonomik güçlendirme programı kapsamında daha önce mesleki eğitimlerden yararlanan ve başarılı olan faydalanıcıların mevcut veya gelecekteki kurslarda rol model alınmasını önermiştir.

Özellikle Mardin'deki katılımcılar, Türkiye'ye gelmeden önce kırsal kesimde yaşadıkları ve tarımla uğraştıkları için tarımla ilgili mesleki kursların kendi becerilerini geliştirmelerine yardımcı olduğunu vurgulamıştır. Ankara'daki topluluk toplantısından katılımcılar, Türk Kızılay Toplum Merkezleri'nin hem mesleki eğitimler hem de ürün satış kanalı bulma açısından güvenilir yerler olduğunu belirtmiştir.

Toplantı katılımcılarının değerlendirmelerine bakıldığında, mesleki eğitimlerin genel olarak ekonomik, sosyal ve psikolojik açıdan faydalanıcılar üzerinde olumlu etkilerinin olduğunu söylemek mümkündür.

Türk Kızılay Adana, Ankara, Hatay, İstanbul (Anadolu-Avrupa Yakası), İzmir, Kahramanmaraş Kilis, Konya, Mersin Toplum Merkezi, topluluk toplantılarında tartışılan bir diğer konu da **Türkçe kurslarıydı**. Adana ve Konya'daki katılımcılar çok uzun zamandır Türkçe kurslarının açılmasını beklediklerini belirtmiştir. Konya'daki katılımcılar özellikle Türkçe dil kurslarının saatleri ve kursların akşam mı yoksa hafta sonu mu düzenleneceği konusunda sorular yöneltmiştir. Özellikle Konya'da eğitimcilerin olumlu yaklaşımları nedeniyle, katılımcılar, Konya Toplum Merkezi'nin düzenlediği Türkçe kurslarına katılmayı tercih etmektedir.

Ankara, Kahramanmaraş, Konya, Mersin, İstanbul gibi farklı illerdeki katılımcılar Türkçe kurslarının sık aralıklarla devam ettirilmesi konusundaki isteklerini dile getirerek ileri düzeylerde dil kursları talep etmiştir.

3.3. Türk Kızılay Faaliyetleri Hakkında Bilginin Yayılması ve Bilgiye Erişim

Topluluk toplantılarında gündeme gelen bir diğer konu da Türk Kızılay'ın faaliyetleri hakkındaki bilgilere erişim oldu. Katılımcıların soruları, geri bildirimleri ve önerileri, Türk Kızılay Toplum Merkezleri'nin faaliyetleri hakkında nerede ve nasıl bilgi edinecekleri konusunda daha fazla rehberliğe ihtiyaç duyabileceklerini ortaya koydu. Bu bağlamda, birkaç katılımcı Türk Kızılay'ın ilgili sosyal medya hesaplarını nasıl takip edebileceklerini öğrenmek istedi.

Toplum merkezlerinde gerçekleştirilen faaliyetlerle ilgili topluluklarla paylaşılan bilgiler açısından katılımcıların vermiş olduğu geri bildirim ve önerilerin ortak noktaları bulunmaktadır. Bursa, Hatay, Ankara ve Kayseri'den katılımcılar, sosyoekonomik güçlendirme programı faaliyetleri hakkındaki bilgilerin topluluklar arasında daha fazla duyurulması gerektiğini vurguladı. Aynı zamanda, sadece geçim kaynakları ile ilgili faaliyetler hakkında değil, toplum merkezlerinin diğer program faaliyetleri hakkında da kapsamlı bilgi almak istediler.

"Çalışmalarınız hakkında biraz bilgimiz vardı ama detaylarını bilmiyorduk. Çok güzel ve faydalı çalışmalar yapıldığını gördük"
– Topluluk Toplantısı Katılımcısı, Kayseri

Toplum merkezi faaliyetlerine ilişkin bilgiler sosyal medya (Türk Kızılay'ın sosyal medya hesapları, Whatsapp grupları), basılı materyaller (poster, broşür vb.) paydaş ağları, yararlanıcıların mevcut sosyal çevreleri ve ilgili toplum merkezi personeli veya gönüllüleri tarafından sağlanan danışmanlık gibi çeşitli kanallardan yayılmaktadır.

Topluluk toplantıları ayrıca, Türk Kızılay Toplum Merkezleri'nin çalışmaları hakkında ayrıntılı bilgi sağlamak açısından ve topluluk üyeleriyle etkileşimde bulunmak için etkili kanallardır. Ancak dikkat edilmesi gereken nokta, toplulukların aktif iletişim kanalından haberdar olup olmadıklarıdır. Topluluk toplantısı katılımcılarının değerlendirmelerine dayanarak, toplum merkezi faaliyetleri hakkında bilginin yayılmasına ilişkin birkaç kilit noktadan söz edilebilir. Katılımcılardan kurs duyuruları ile ilgili gelen soru, geri bildirim ve önerilere göre yararlanıcılar, Türk Kızılay Toplum Merkezi'nde açılan mesleki eğitimler hakkında nereden bilgi alabileceklerini bilmemektedir. Bazı katılımcılar mesleki eğitimlerle ilgili bilgilerin çeşitli iletişim kanalları aracılığıyla duyurulabileceğini öne sürerken, bazıları yararlanıcılara son mesleki eğitimler hakkında toplu mesajlar göndermeyi teklif etti. Buna ek olarak katılımcılar, kurs katılımlarıyla ilgili ağlarına duyurular yaparken nelere dikkat etmeleri gerektiği konusunda ayrıntılı bilgi talep ederek bilgi yayılmasına katkıda bulunmaya ilgi gösterdiler.

İzmir TM'de topluluk toplantısından alınan bir nota göre, yerel topluluğa ulaşmak için kullanılan en verimli iletişim kanalları soruldu. Bu doğrultuda, yerel halkın etkinliklere katılımını sağlamak için İzmir Toplum Merkezi'nin bulunduğu mahallede ikamet eden yararlanıcılar için WhatsApp grubu oluşturulması, yerel halk tarafından bilinirliğini artırmak için Türk Kızılay Toplum Merkezleri'nin sosyal medya hesabının etkin kullanımı, faaliyetlerle ilgili daha net duyuruların yapılması ve TM'ye billboardlara asılması görüşüldü.

Son olarak İstanbul Anadolu Yakası'nda yapılan toplantıda özellikle değinilmesi gereken bir konu gündeme geldi. 2020 yılında hane için üretim desteği için başvuran bir grup katılımcı, mesleki eğitime katılmalarına rağmen ilgili desteği alamadı. Her iki ifade de yanlış beklentilerden ve yanlış anlamalardan kaçınmak için toplulukları, hane içi üretim destekleri hakkında daha net bir şekilde bilgilendirmenin gerekliliğini vurgulamaktadır.

Fotoğraf:

KOCAELİ- Topluluk Toplantısı

3.4. Sosyal Uyum

Sosyal uyum konusu Kayseri, İzmir, İstanbul (Anadolu Yakası) ve Ankara'da yapılan topluluk toplantılarında ele alındı. Sosyal uyumla ilgili faaliyetler farklı programlar altında düzenlenmiş olsa da katılımcıların açıklamalarına dayanarak değinilmesi gereken birkaç önemli nokta bulunmaktadır.

Sosyal uyum konuları, katılımcıların İzmir Buluşması'nda bahsettiği konulardan biri olmuştur. Buna karşılık katılımcılar, yerel toplulukların göçmenlere yaklaşımından duydukları rahatsızlığı dile getirdiler. Açıklamalarına göre yerel halk, İzmir TM'nin ve Göçmen Sağlığı Merkezi'nin bulunduğu mahalleyi bölgenin "Suriye kısmı" olarak adlandırıyor. Buna ek olarak katılımcılar, göçmen topluluğunun, toplumun bir kısmı tarafından kendi toplumları içinde örgütsüz görüldüğüne inanmaktadır. Bunlar nihayetinde bir çatışmadan ziyade toplumsal kırıma neden olmaktadır. Katılımcılar ayrıca yüksek işsizlik oranlarının toplumsal gerilime neden olan faktörlerden biri olduğuna dikkat çekti. Buna göre katılımcılar, nitelikli işsiz nüfusu arttıkça toplumun yabancılara karşı önyargılı olacağını ve bu nedenle ailelerinin daha savunmasız olma riski altında olabileceğini belirtmişlerdir.

Yukarıda da belirtildiği gibi, yerel toplum tarafından bilinmek, İzmir Toplum Merkezi'ndeki tartışmalar sırasında önemli bir nokta olarak ortaya çıkmıştır. Buna paralel olarak katılımcılar, yerel toplulukların, Türk Kızılay Toplum Merkezleri'nin hizmetlerinden sadece göçmenlerin yararlanabildiğine dair bir görüş içinde olduklarına değindiler. Katılımcılar ayrıca, bilgilendirme amacıyla kullanılan Arapça yazılı materyallerin yerel toplumun toplum merkezleri hakkındaki bu yanlış algısını pekiştirdiğini de sözlerine ekledi.

İstanbul ve Ankara'da yapılan toplantıda, toplumdaki Suriyelilere yönelik kavram yanılgılarının ve tutumların aşılmasında örnek teşkil edecek rol modellerin tanıtılması önerildi. Göçmen topluluğunun belirli bölgelerde ikamet etmek yerine kentlerin farklı bölgelerinde bulunmasının sosyal uyum açısından da önemli bir faktör olabileceği vurgulanmıştır. Kayseri'de katılımcılar, toplum merkezi tarafından düzenlenecek spor etkinliklerini önerdi.

3.5. Toplum Merkezi'nin Diğer Aktiviteleri

Yukarıda belirtilen içeriklere ek olarak, katılımcılar Türk Kızılay Toplum Merkezleri tarafından yürütülen diğer faaliyetler hakkında da sorular sordular. İstanbul Anadolu Yakası ve Ankara'da katılımcılar, Sosyal Beceri Geliştirme Eğitimleri (katılım kriterleri ve açılış tarihleri) hakkında sorular sordular. Ankara'daki katılımcılar bütçe ve ev ekonomisi eğitimi istedi. Konya'da katılımcılar, toplum merkezi tarafından düzenlenen işaret dili ve ilk yardım kursları olup olmadığını sordu. Toplantıya İstanbul Avrupa Yakası'ndan katılanlar, en çok temel yardım malzemelerine ve gıda kolilerine ihtiyaç duyduklarını vurguladı.

Kayseri'de katılımcılar etkinlik yerlerine erişimin önemini vurguladılar. Bazı yararlanıcılar, faaliyet yerleri, şehir merkezinden uzak olursa sosyoekonomik güçlendirme programı kapsamında sağlanan hizmetlere erişimde zorluklarla karşılaşabileceklerini belirttiler.

Kilis'te toplantıya katılanların açıklamalarına göre mevcut mali sorunlar, korunma, psikososyal destek ve sosyal uyum faaliyetlerinin etkili olmasını engellemektedir.

"Aktiviteler çok faydalı ve yeterli. Biz de bu etkinliklere katılmak istiyoruz. Aynı zamanda çevremizdekileri de bu etkinliklere yönlendireceğiz" – Topluluk Toplantısı Katılımcısı, Şanlıurfa

3.6. Paydaşlarla Koordinasyon ve İş Birliği

Paydaşlarla ilişkiler, sosyoekonomik güçlendirme programı faaliyetleri kapsamında önemli bir yere sahiptir. Bu nedenle, toplantılar sırasında soru, geri bildirim ve önerileri doğrultusunda toplumun bu konudaki katkıları da bu raporda değerlendirilmektedir. Katılımcıların yukarıdaki bölümlerde satış kanalları hakkında yönelttikleri sorular, Türk Kızılay'ın belediyeler ve diğer aktörlerle olan mevcut iş birliğiyle de yakından ilgilidir. Örneğin, İstanbul Avrupa Yakası Toplum Merkezi, satış kanalları oluşturmak adına belediye ve diğer kurumlarla irtibat halindedir. Bu yönüyle Tuzla Belediyesi Gönül Elleri Çarşısı ve Pembe Tezgâhlar ile kadınların işgücü piyasasına dâhil edilmesi projesi, Türk Kızılay'ın, İstanbul Avrupa Yakası Toplum Merkezi tarafından daha önce yapılmış girişimlerdir.

Avrupa Yakası Toplum Merkezi'nde yapılan toplantıya katılanlar, bu tür iş birliklerinin kurulmasının avantajlarını da sorarak, meslek edindirme kursları gibi bazı faaliyetlerin diğer kurum, sivil toplum kuruluşları ve vakıflarla ortaklaşa yürütülmesini önerdiler. Farklı toplum merkezlerinde yapılan diğer toplantılar sırasında, İzmir'deki katılımcılar, İzmir Toplum Merkezi'nin bulunduğu mahallenin (Kahramanlar Mahallesi) muhtarı ile daha yakın iş birliğine ilişkin beklentilerini dile getirdiler. İzmir ve Hatay'daki toplantı katılımcılarının geri bildirimlerine dayanarak yerel paydaşlarla koordinasyon ve iş birliği ihtiyacı da tartışıldı. Son olarak Kayseri'de katılımcılar daha fazla kişiye ulaşmayı ve farkındalık yaratmayı önerdiler. Buna göre, sivil toplum kuruluşları arasında koordinasyonun sağlanabileceği topluluk toplantıları ve danışma kurulları aracılığıyla daha fazla yararlanıcıya ulaşılabilmesi kararlaştırıldı.

4. Öneriler

Yukarıda bahsedilen topluluk toplantılarından elde edilen sonuçlara dayanarak, birkaç öneri şu şekilde sıralanabilir:

- Katılımcıların hane içi üretim desteğine olan ilgisi dikkate alınarak, ilgili faaliyetin detaylarını belirlenen faydalanıcılarla paylaşmaya devam etmek.
- Kendi kendine yetebilen mekanizmalar ve belirli sosyoekonomik güçlendirme faaliyetleri yoluyla kadınların ekonomik kaynaklara erişimini teşvik etmeye devam etmek.
- Satış kanalları oluşturmak veya mesleki eğitimler için farklı alanları keşfederek yerel fırsatları düzenli olarak analiz etmek.
- Mesleki eğitimlerin daha fazla yararlanıcının ihtiyaçlarına uygun hale getirilmesi için kurs türleri, içerikleri, harcırahları, süreleri, sıklıkları ve yerleri ile ilgili düzenlemelerin yapılmasının değerlendirilmesi.
- Devam eden projelerin yapısına uygun olarak Türkçe dil kurslarının planlanması.
- Yararlanıcıların sosyoekonomik program faaliyetleriyle ilgili bilgileri nerede bulabileceklerine dair bilgi sağlanması.
- Sosyoekonomik güçlendirme programı faaliyetlerine ilişkin olarak yararlanıcılara düzenli aralıklarla doğru bilgileri yaymak ve uygun iletişim kanalları/yöntemlerini kullanmak.
- Sosyal uyumu teşvik etmeye yönelik çabaları başlatmak ve sürdürmek.
- Yararlanıcılara istihdam/iş fırsatları sağlamak için yerel paydaşlarla daha yakın ilişkiler kurmak ve sürdürmek.

Bize Ulaşın:

Türk Kızılay: Cihan ARSU, Sosyoekonomik Güçlendirme Programı Yöneticisi, Toplum Temelli Göç Programları Koordinatörlüğü

E cihan.arsu@kizilay.org.tr

IFRC Türkiye Delegasyonu: Baylar Talibov, Operasyon Koordinatör Yardımcısı

E baylar.talibov@ifrc.org

Bizi takip edin:

Türk Kızılay Toplum Merkezleri

kizilaytoplummerkezleri.org | twitter.com/KizilayTM | facebook.com/kizilaytm | instagram.com/kizilaytm/

IFRC

www.ifrc.org | twitter.com/ifrc | facebook.com/ifrc | instagram.com/ifrc | youtube.com/user/ifrc

**YARDIM
SEVEN
OL**

SOSYOEKONOMİK GÜÇLENDİRME PROGRAMI TOPLULUK TOPLANTILARI DEĞERLENDİRME RAPORU

